

Sint Annakapel

Voor velen is het een bekende plek in de wijk, op een kenmerkend punt, in het hart van Heusdenhout. Gelukkig gespaard na de annexatie van 1961, waarbij nogal wat huizen en boerderijen het veld moesten ruimen voor de uitbreiding van de stad. Het karakteristieke van het kapeldorp Heusdenhout verdween, maar de Annakapel bleef. Het gebouw staat er dit jaar vijfhonderd jaar! Bewoners brachten het tot stand in het jaar 1518.

Maarten Luther
1483-1546

*De stellingen van
Luther in 1517*

Een jaar daarvoor, in 1517, poneerde Luther, van oorsprong Augustijner monnik, zijn 95 stellingen tegen de verkoop van aflaten.

Het duurde nog even voordat het protestantisme voet aan de grond kreeg. Ook de St. Annakapel kwam een aantal jaren in protestantse handen, maar werd later terug gegeven aan de katholieken.

Christoffel Columbus had 26 jaar voordat de Annakapel werd gebouwd, in 1492, Amerika ontdekt en wij zien wat er na iets meer dan vijf eeuwen van dat werelddeel geworden is.

Christoffel Columbus
1451-1506

*Impressie over de ontdekking
van Amerika in 1492*

Vijftig jaar nadat de kapel gebouwd werd en er erediensten mochten plaatsvinden begon de Tachtigjarige Oorlog. Deze duurde van 1568 tot 1648. Het waren ook voor de Annakapel heftige jaren. Kortom de kapel heeft een respectabele geschiedenis, met in de

loop der eeuwen verschillende functies. Al jaren heeft de St. Annakapel weer een religieuze bestemming. Tussentijds waren er echter diverse profane functies, zoals schoolgebouw, opslag van producten van het veld die niet mochten bevriezen, geitenstal en bergplaats voor de dorpsbrandspuit.

In dit jaar van het vijfde eeuwfeest zijn er door de parochie in de kapel enkele vieringen gehouden om dit bijzondere feit te herdenken. Enerzijds vanuit historisch, anderzijds vanuit religieus oogpunt. Ook de schoolgaande jeugd van de Weilustschool nam deel aan een speciaal voor hen opgezette activiteit.

Voor dit nummer van Heusdenhouts Nieuws heeft Dolf Piederiet een verhaal verzorgd rondom een kunstuiting over de Annakapel. Voor velen was -en is nog steeds- de kapel een bron voor artistieke prestaties, in tekeningen, schilderstukken en door middel van fotografie.

Een schilderij van de Heusdenhoutse Sint Annakapel

In februari 2015 verscheen op Marktplaats een advertentie waarin een schilderijtje van de Annakapel in Heusdenhout werd aangeboden. Aangezien ik me erg interesseer voor Heusdenhoutse zaken en zeker voor de kapel, ben ik (als enige geïnteresseerde) in het bezit gekomen van dit paneeltje.

Het schilderij, waarvan de afmeting ongeveer 20 bij 30 cm is, is een olieverfschilderij op hout. De lijst lijkt bijbehorend. Het stelt een zicht voor op de Sint Annakapel te Heusdenhout vanuit het zuidwesten met een paar mensen er bij. De muren van de kapel zijn gestuukt en aan de kleur te zien heeft de vervaardiger een pannendak geschilderd. Het beeldje, dat wij kennen in de nis boven de hoofdingang, ontbreekt. Het venster boven de hoofdingang is dichtgemetseld.

De personen vóór de kapel zijn wellicht bedoeld als kerkgangers. Of de omgeving met de bomen overeenkomt met het beeld uit de tijd waarin het geschilderd is, weet ik niet zeker, maar op oudere foto's van de kapel lijken er inderdaad bomen aan de zuidkant van de kapel te staan.

Het werk is te dateren vóór 1935, want bij de restauratie van 1935 is het stucwerk verwijderd, zodat de stenen weer in het zicht kwamen en werd het pannendak vervangen door riet. De kapel was in die dagen niet meer in dienst als gebedshuis, maar kreeg na de restauratie zijn oorspronkelijke functie weer terug.

Volgens de ondertekening, rechts onder, is het schilderij gemaakt door Ant. Rovers in 1929. De enige Rovers die daarvoor in aanmerking komt is Antonius (Anton) Johannes Petrus Rovers, een reclame- en kunstschilder uit Leiden.

Antonius werd geboren te Leiden op 1 maart 1868. Op 20 juli 1891 trouwde hij in Breda met Cornelia Adriana Krijnen, geboren te Breda op 5 februari 1870. Antonius overleed te Breda op 15 december 1946 en zijn echtgenote stierf op 24 mei 1960, eveneens te Breda.

Hun drie kinderen werden te Utrecht geboren: Johanna Maria, geboren te Utrecht op 27 december 1892, overleden te Utrecht op 31 januari 1893; Joseph Johannes, geboren te Utrecht 15 december 1893, overleden te Amsterdam op 7 oktober 1976; Dionysius Johannes, geboren te Utrecht op 26 januari 1896, overleden te Breda op 12 februari 1990.

Via allerlei omzwervingen langs onder andere Brussel, Berlijn en Parijs vestigde het gezin Rovers zich in 1915 in Breda aan de

Dio Rovers bezig tijdens de restauratie van de Grote Kerk

Delpratsingel 12. Dit zou verder niet zo wereldschokkend zijn, ware het niet dat Antonius en Cornelia de ouders zijn van de in Breda welbekende Dio (Dionysius Johannes) Rovers, hun derde kind.

Dionysius Johannes werd geboren te Utrecht op 26 januari 1896 en genoot na de lagere school zijn artistieke opleiding aan de Academie voor Schoone Kunsten in Antwerpen. Van zijn vader leerde hij de fijne kneepjes van de lithografie. Hij probeerde als kunstenaar in zijn levensonderhoud te voorzien, doch dat was niet goed mogelijk. In 1924 werd hem gevraagd bij de restauratie van de Grote Kerk gedurende een paar weken opmetingen te doen. Die paar weken werden uiteindelijk 40 jaren.

Hij won in de twintiger jaren de Van Collumprijs en in 1939 een eerste prijs voor Brabantse kunstenaars, uitgeschreven door het van Abbemuseum in Eindhoven. Samen met Gerrit de Morree en Paul Windhausen richtte hij in 1933 de Bredase Kunstkring op.

Een van de bekendere Bredase werken van Dio Rovers: de Grote Markt van Breda

Dio overleed op 12 februari 1990 te Breda. Zijn broer Jos en diens zoon Anton werden eveneens tot het kunstenaarschap getrokken en brachten het tot landelijke bekendheid, iets wat Dio ongetwijfeld ook graag gewild zou hebben.

*Heusdenhout, 2 april 2015,
aangepast 6 november 2018
Dolf Piederiet*

Boek Heusdenhout met 500 jaar St. Annakapel

Heemkundekring Paulus van Daesdonck en meer in het bijzonder de werkgroep Heusdenhouts Historie werkt aan een boek waarin de St. Annakapel ruime aandacht krijgt. Het boek kijkt terug naar de periode dat Heusdenhout als noordelijk deel van de gemeente Ginneken en Bavel en later van de gemeente Nieuw-Ginneken nog een dorp was. Naast de St. Annakapel is er aandacht voor het verre verleden, de religieuzen uit Heusdenhout, de St. Annaschool, de dorpscultuur, maar ook voor de bewoners omstreeks de twee cruciale annexatiejaren: 1942 voor het westelijke deel van Heusdenhout en 1961 voor het gehele dorp.

Vele (voormalige) bewoners deelden hun herinneringen en oude foto's met de werkgroep. Mocht u nog beschikken over informatie uit het vroegere kapeldorp Heusdenhout, de werkgroep is er blij mee.

Alle informatie en gescande foto's worden zorgvuldig opgeslagen in het archief van Paulus van Daesdonck.

Contact kan via E-mail nieuws@heusdenhout.nl of telefoon 076 5810024.

